

تۆله‌ستانده‌وه‌ی رینیشاندهری هه‌نگوین

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Agri Afshin

 4

 کوردی / English

ئەم چىرۆكە ئېس لە، نڭىدە، ئېندەى رېنىئەندەرى ھەنگوين، و پېوئىكى چوچنۆك دەكت بە ھوى گىنگىلە. جىرىكىن كە گىنگىلە چووبووه دەرەوہ بۆ راو كردن، گوئى لە دەنگى نڭىدە بوو كە ئېنگى دەكرد. گىنگىلە كاتى بېرى لە ھەنگوين دەكردەوہ دەمى ھوى كرد. ئەو راوہ سە و بە سەرنجەوہ گوئى راگرت و ئەوہندە گەراڤا ئېندەكەى لە سەر لقى دارىك لە سەر سەرىبەوہ دىتەوہ. جىك، جىك، جىك، ئېندە بچكۆلەكە دەيجرىواند، كاتىك لە سەر ئەم دار بۆ ئەو دار دەفرى. بە جىك، جىك، جىك، ئېنگى دەكرد و ھوہ، ھو رادەوہ سە بۆ ئەوہى دلىڤ بېتەوہ كە گىنگىلە بە دوايدا دىت

...

This is the story of Ngede, the Honeyguide, and a greedy young man named Gingile. One day while Gingile was out hunting he heard the call of Ngede. Gingile's mouth began to water at the thought of honey. He stopped and listened carefully, searching until he saw the bird in the branches above his head. "Chitik-chitik-chitik," the little bird rattled, as he flew to the next tree, and the next. "Chitik, chitik, chitik," he called, stopping from time to time to be sure that Gingile followed.

دوای نیو کتزمپیر، ئەوان گەیشتنە لای دارهەنجیریکی خۆرسکی گەورە. نگیدە زۆر سەرشیپنە لەسەر لقهکەنی دارەکه دەفری. دواتر لەسەر لقیکی گیرسێهه وه و سەری بۆ لای گینگیلە سوپاند و وهك ئەوهی پێی بلی: “ئەوههلا ئیسە وەرە ئیره! بۆچی هیندەت پێچوو؟” گینگیلە هیچ مێشەهنگوینیکی لە خوارەوهی دارەکه نهبینی، بەلام چوهری به نگیدە کرد.

...

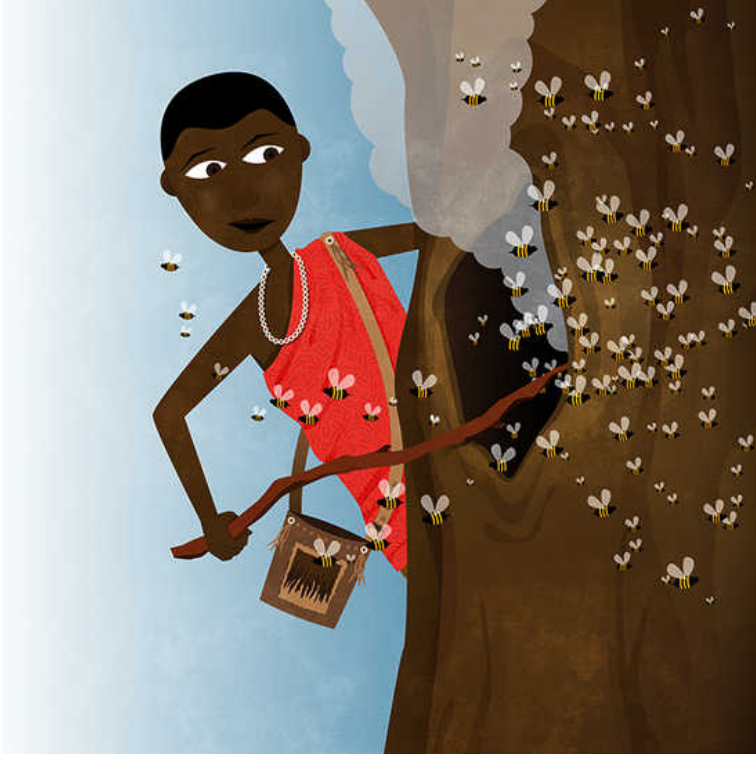
After half an hour, they reached a huge wild fig tree. Ngede hopped about madly among the branches. He then settled on one branch and cocked his head at Gingile as if to say, “Here it is! Come now! What is taking you so long?” Gingile couldn’t see any bees from under the tree, but he trusted Ngede.

دوایی گینگیله ږمه که ی له له ژیر داره که دلاو هیندیک چیلکه ی وشکی کو کرده وه
وډگریکی بچووکی کرده وه. گتی ډگره که خوش بوو، لقه داریکی وشکی دریژی
خسته ډوهندی ډگره که. نهو داره به وه ډسراو بوو که له گتی سوو ډندا دوو که لی زور
دهکت. نهو سه ریکی لقه دریژه که ی به ددانی گرت و به داره که وه هه لگه را.

...

So Gingile put down his hunting spear under the tree, gathered some dry twigs and made a small fire. When the fire was burning well, he put a long dry stick into the heart of the fire. This wood was especially known to make lots of smoke while it burned. He began climbing, holding the cool end of the smoking stick in his teeth.

خەرىك بوو گوئ بىستى دەنگى وىزه وىزى مېشەه نگوينه گنى بېت. ئەوان لە
كوني كەو لە قەدى دارە كەو دەهتتە دەرەو و دەچوونەو و ژوورى نەنە كەين. كتى
گىنگىلە گەيشتە سەر نەنە هەنگوينه كە، دارە دووكە لاويە كەى خستە ډو نەنە كە. بە
سەرە سووتووە كە، مېشەگن زۆر توورە بوون و هتتە دەرەو و پەلاهرين دا. ئەوان
پېش ئەوہى لە ترسى دووكە لكە را بكەن، بە گىنگىلەين وەدا و ډزارىكى زۆرين
پېگە گىند.

...

Soon he could hear the loud buzzing of the busy bees. They were coming in and out of a hollow in the tree trunk – their hive. When Gingile reached the hive he pushed the smoking end of the stick into the hollow. The bees came rushing out, angry and mean. They flew away because they didn't like the smoke – but not before they had given Gingile some painful stings!

کاتیک می‌شهنه‌نگوینه‌کن چوونه دهره‌وه، گینگله ده‌ستی خسته‌ڏو ښانه
هه‌نگوینه‌که. ښو ښانه‌یه‌کی گه‌وره‌ی هه‌نگوین که شیله‌ی لی ده‌تک و پر بوو له
می‌شهنه‌نگوینی بچووک، هیله‌یه‌ده‌ری. ښو زور به ښه‌سچی ښانه‌که‌ی خسته‌ڏو
توره‌که‌کی سه‌ر ښانی. دواتر له داره‌که هته خواره‌وه.

...

When the bees were out, Gingile pushed his hands into the nest. He took out handfuls of the heavy comb, dripping with rich honey and full of fat, white grubs. He put the comb carefully in the pouch he carried on his shoulder, and started to climb down the tree.

نگیده زۆر به ئامه زروییه وه سهیری گرهگنی گینگلهی ده کرد. ئه و چوه پئی ئه وهی ده کرد که گینگله پچهیه ک ههنگوینی گه وه وه کو چداش بداته رینیتلاندهری ههنگوین. نگیده به خیرایی له م لق بو ئه و لق ده فری، و ورده ورده له سه ر عه رزه که نیشه وه. له کوئیدا گینگله له داره که هته خواری. نگیده له سه ر به ردیکی گه وه له نزیك کوره که چوه پئی چداشته که ی کرد.

...

Ngede eagerly watched everything that Gingile was doing. He was waiting for him to leave a fat piece of honeycomb as a thank-you offering to the Honeyguide. Ngede flittered from branch to branch, closer and closer to the ground. Finally Gingile reached the bottom of the tree. Ngede perched on a rock near the boy and waited for his reward.

به لآم گینگيله ڈگره كهى كووژانده وه، رمه كهى هه لگرت و به ره و هل وه رپكه وت و
هيج گويى نه دا نكیده. نكیده به تووره بيه وه هواری كرد: “سه ركه وتن،
سه ركه وتن” گینگيله راوه سڙ و چوى له بڙنده كه كرد و پيكه نى: “تۆ كه ميك
هه نگوينت ده وئ هورپى من؟ وانیه! به لآم من بۆ خۆم هه موو گره گنم كرد و
ميشه نگوينه گنیش ئه و هه مووهين پيوه دام. بۆ ده بى ئه م هه نگوينه به لامه له گه ل
تۆدا به ش بكم؟” نكیده زۆر تووره بوو! ئه مه هه لسوكه وتيكي بڙش نه بوو كه
له گه ل ئه وى كرد! به لآم نكیده تۆلهى خوى ده گته وه.

...

But, Gingile put out the fire, picked up his spear and started walking home, ignoring the bird. Ngede called out angrily, “VIC-torr! VIC-torr!” Gingile stopped, stared at the little bird and laughed aloud. “You want some honey, do you, my friend? Ha! But I did all the work, and got all the stings. Why should I share any of this lovely honey with you?” Then he walked off. Ngede was furious! This was no way to treat him! But he would get his revenge.

پس چند هفته‌ی بعد، روژیکین، دوویره گینگله گوئی له دهنگی نگیده بوو که
ډنگی ده کرد. نه وه نگوینه بلامه که ی به بیر هته وه و چریکی دیکه به
خوشحلییه وه شوین ډلنده که کهوت. نگیده به دریزایی دارسډنه که ریگه ی به
گینگله نیشن ده دا، نه وه ی بو پشوودان له سهر داریکی گه وره ی “ککسی”
نیشته وه. گینگله بیرى کرده وه، “نه ه”، نډنه هه نگوینه که ده بی له ډو نه داره دابی
نه وه به خیرایی ډگریکی بچووکی کرده وه و چو سهر داره که، لقه داره
دوو که لایه که شی به دانی گرتبوو. نگیداش هه لنیشت بوو و چورپی ده رکرد.

...

One day several weeks later Gingile again heard the honey call of Ngedede. He remembered the delicious honey, and eagerly followed the bird once again. After leading Gingile along the edge of the forest, Ngedede stopped to rest in a great umbrella thorn. “Ahh,” thought Gingile. “The hive must be in this tree.” He quickly made his small fire and began to climb, the smoking branch in his teeth. Ngedede sat and watched.

گینگیله به سەر کهوت، پێی سەیر بوو که بوچی هیچ دەنگی وزه وزی مێشهگن
هیهت. له بهر خۆیهوه بیری ده کردهوه، “له وانیه تانه ههنگوینه که له دو قولایی
قه دی داره که بێت.” ئه و به سەر کهوت بو سەر لقیکی دیکه، به لام له جیتی تانه ی
مێشهنگ، ده موچوی پلینگیکی بینی! پلینگه که زۆر تووره بوو، له بهر ئه وه ی له
هنگو له خه وین هه ساند. چوهگنی نووتندن و زاری کردهوه، بو ئه وه ی ددانه زۆر
دریژ و تیژهگنی نیشتن دات.

...

Gingile climbed, wondering why he didn't hear the usual buzzing. “Perhaps the hive is deep in the tree,” he thought to himself. He pulled himself up another branch. But instead of the hive, he was staring into the face of a leopard! Leopard was very angry at having her sleep so rudely interrupted. She narrowed her eyes, opened her mouth to reveal her very large and very sharp teeth.

به ره وهی پلینگه که زین به گینگله بگهیه نی، نه و به خیرای رای کرد و له سهر
داره که هته خواره وه. له بهر پهله کردن له سهر لقی داره که پیی خزی و به توندی
که وته خواری و گوپزینگی پیی له جی چوو. به هه موو تولایه وه به شهله شهله
بووی ده رچوو. به ختی بشی هه بوو که، پلینگه که زور خه والو بوو، بویه شوینی
نه که وت. نگیده، رپنیلاندهری هه نگوین، تولهی خووی کرده وه. گینگله ش
وانه یه کی چکی وهرگرت.

...

Before Leopard could take a swipe at Gingile, he rushed down the tree. In his hurry he missed a branch, and landed with a heavy thud on the ground twisting his ankle. He hobbled off as fast as he could. Luckily for him, Leopard was still too sleepy to chase him. Ngede, the Honeyguide, had his revenge. And Gingile learned his lesson.

له بهر ئه وه، كاتيك منداله كنى گينگيله گوڤين له چيروكى نكيده ده بى زور ريز له و
ڤلنده بچكوله ده گرن. هه ركتى هه نگوين هه ل ده گرنه وه، هه ول ده دهن زورتريين
به شى نلنه هه نگوينه كه بدهن به رينيتلندهرى هه نگوين.

...

And so, when the children of Gingile hear the story of Ngede they have respect for the little bird. Whenever they harvest honey, they make sure to leave the biggest part of the comb for Honeyguide!

Global Storybooks

globalstorybooks.net

تۆله ستاندنه وهی رینیشاندهری هه نگوین

The Honeyguide's revenge

 Zulu folktale

 Wiehan de Jager

 Agri Afshin (ckb)

